



Timo Ojala
 Hovioikeudenneuvos
 Osaston johtaja
 Helsingin hovioikeus
 Salmisaarenranta 7 I
 00181 Helsinki
 puh: 02956 40501
 s-posti: timo.j.ojala@oikeus.fi

Lausunto

12.3.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausuntopyyntö 2.3.2018

HE 200/2017 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotettuja muutoksia kannatetaan seuraavilta osin:

- valitusasian käsittelyn jatkamista hovioikeudessa koskevat säännökset eräin jäljempänä mainituin tarkennuksin (oikeudenkäymiskaari 26 luku 18 ja 20 §:t),
- videoyhteyden käytön laajentaminen (oikeudenkäymiskaari 12 luku 8 § ja laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 8 luku 13 §),
- vastaajan henkilökohtaisen läsnäolovelvollisuuden lieventäminen rikosasioissa eräin jäljempänä mainituin tarkennuksin (laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 8 luku 3 §),
- paikallaolovelvollisuus esitutkinnassa haasteen tiedoksiantamista varten,
- kirjallisen menettelyn sääntelyn täsmentäminen ja seuraamuskannanotto (laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 5 a luku 1-3 §:t),
- korkeimman oikeuden yhden jäsenen kokoonpano eräissä valituslupa-asioissa (oikeudenkäymiskaari 2 luku 9 § 3 momentti),
- ehdottomista lykkäysmääräajoista luopuminen; ja
- ylimääräistä muutoksenhakua koskeva muutos päiväsakon rahamäärää koskevissa asioissa.

Ehdotettuja muutoksia vastustetaan seuraavilta osin:

- käräjäoikeuden yhden tuomarin toimivallan laajentaminen ja kahden tuomarin kokoonpano käräjäoikeudessa (oikeudenkäymiskaari 2 luku 6 ja 11 §:t); ja
- korkeimman oikeuden kolmen jäsenen kokoonpanoa tilanteissa, joissa hovioikeus on evännyt jatkokäsittelyluvan (oikeudenkäymiskaari 2 luku 9 § 2 momentti).

Yleisesti

Esityksen tavoitteena on oikeusprosessien keventäminen yleisissä tuomioistuimissa. Tähän pyritään ensinnäkin kärjäoikeuksien ja korkeimman oikeuden kokoonpanoa koskevilla muutoksilla. Toisena keinona esitetään rikosasian vastaajan henkilökohtaisen läsnäolovaatimuksen lieventämistä ja lisäksi oikeudenkäyntiin osallistuminen olisi mahdollista videoyhteyden avulla. Myös niin kutsuttua yhden kosketuksen periaatetta esitetään tehostettavaksi siten, että epäilty voitaisiin määrätä olemaan esitutkintaviranomaisen toimipaikassa enintään kuuden tunnin ajan esitutkinnan päättymisen jälkeen haasteen tiedoksiantamista varten.

Esitys pohjautuu oikeusministeriön oikeusprosessien keventämistä koskevaan arviomuistioon 11.1.2016 ja sen jälkeen laadittuun oikeusministeriön työryhmämietintöön (OM:n julkaisuja 39/2017). Näistä molemmista valmistelun aikaisista ehdotuksista hovioikeus on antanut lausuntonsa ja hovioikeuden esille nostamia näkökohtia on otettu jatkovalmistelussa huomioon. Hovioikeus katsoi aikaisemmin antamissaan lausunnoissa esimerkiksi, että yhden tuomarin toimivaltaa ei ole tarpeen hovioikeudessa lisätä eikä tällaisia ehdotuksia sisälly enää vireillä olevaan hallituksen esitykseen. Myöskään korkeimman oikeuden kolmen jäsenen kokoonpanoa niin sanotuissa toisen asteen virkarikosasioissa ei enää esitetä. Hovioikeus on aikaisemmin esittänyt kriittisiä näkemyksiä myös kärjäoikeuden yhden tuomarin toimivallan laajentamiseen. Tähän onkin tehty pieniä muutoksia OM:n työryhmämietinnön jälkeen, mutta yhden tuomarin toimivaltaa kärjäoikeudessa esitetään kuitenkin laajennettavaksi. Hovioikeus on valmistelun aikana kannattanut vastaajan läsnäolovelvollisuuden keventämistä ja videoyhteyden käytön laajentamista koskevia ehdotuksia.

Jäljempänä lausunnossa keskitytään esityksen tarkasteluun erityisesti siltä kannalta, johtaako esitys toivottuun lopputulokseen eli oikeudenkäynnin keventymiseen ja resurssien säästöön.

Kokoonpanot

Muutoksia ehdotetaan kärjäoikeuden ja korkeimman oikeuden kokoonpanoihin. Esitykseen ei sisälly hovioikeuden kokoonpanoa koskevia muutoksia, mutta erityisesti kärjäoikeuden kokoonpanojen muutoksia on syytä tarkastella myös hovioikeuden näkökulmasta.

Kärjäoikeuden kokoonpanot. Kärjäoikeuden yhden tuomarin toimivaltaa esitetään laajennettavaksi kattamaan rikokset, joista ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin vankeutta enintään neljä vuotta. Nykyisin yhden tuomarin toimivalta kattaa enintään kahden vuoden vankeusrangaistuksen rikokset ja tietyt erikseen mainitut törkeät tekemuodot, joissa rangaistus on enintään 4 vuotta vankeutta. Rikosnimiketasolla muutos mahdollistaisi yhden tuomarin kokoonpanossa käsiteltäväksi muun muassa seuraavat uudet rikokset:

joukkotuhonnan valmistelu, hyökkäysrikoksen valmistelu, törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan, turvallisuussalaisuuden paljastaminen, valtiopetoksen valmistelu, törkeä lahjuksen antaminen, törkeä lahjuksen antaminen kansanedustajalle, väkivaltaisen mellakan johtaminen, törkeä eläinsuojelurikos, rikos sukuoikeuksia vastaan raskauttavien asianhaarojen vallitessa, raiskaus, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsensurma, törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu, törkeä laiton raskauden keskeyttäminen, törkeä vapaudenriisto, törkeä veropetos, törkeä työeläkevakuutusmaksupetos, törkeä avustuspotos, törkeä lahjominen elinkeinotoiminnassa, törkeä lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa, törkeä kirjanpitorikos, törkeä kiristys, törkeä väärennys, tuhotyö, liikennetuhotyö, terveyden vaarantaminen, törkeä yleisvaaran tuottamus, eräät terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset, törkeä kiskonta, rahanväärennys,

törkeä velallisen epärehellisyys, törkeä velallisen petos, törkeä lahjuksen ottaminen, törkeä lahjuksen ottaminen kansanedustajana, törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen, törkeä ampuma-aserikos, törkeä dopingrikos, törkeä säännöstelyrikos, törkeä tulliselvitysrikos, puolustustarvikkeiden maastavientirikos, törkeä luonnonsuojelurikos, törkeä metsästysrikos, törkeä alkoholirikos, törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö, törkeä markkinoiden manipulointi.

Jos yksittäisen rikoksen enimmäisrangaistus on yli 4 vuotta, toimivaltainen kokoonpano olisi yhden tuomarin ja kahden lautamiehen kokoonpano tai vaihtoehtoisesti kolmen tuomarin kokoonpano. Esityksen perusteella käräjäoikeus olisi toimivaltainen valtaosassa käsiteltävistä rikosasioissa yhden tuomarin kokoonpanossa. Tällaisissa asioissa yksi tuomari voisi sovellettavaksi tulevien rikoslain säännösten nojalla tuomita enimmillään 7 vuoden vankeusrangaistuksen, jos käsiteltävänä on samalla kertaa muita rikoksia. Yhden tuomarin kokoonpanoa voitaisiin sinänsä vahventaa toisella tuomarilla, mutta tämä olisi kuitenkin vain harkinnanvarainen mahdollisuus. Kahden tuomarin kokoonpano ei ole siis yksi käräjäoikeuden peruskokoonpano, vaan nimenomaan yksijäsenisen kokoonpanon vahventaminen laissa säädetyillä erityisillä perusteilla. Tällaista mahdollisuutta kokoonpanon vahventamiseen lisäjäsenellä tultaisiin epäilemättä käyttämään.

Kaksijäseninen kokoonpano on lainkäytössä harvinainen. Jos kahden jäsenen kokoonpanon käyttö on säädetty joissakin asioissa mahdolliseksi, tavanomaisesti kahden jäsenen kokoonpanossa käsiteltävä asia on säännösten mukaan siirrettävä ratkaistavaksi kolmen jäsenen kokoonpanossa, jos kahden jäsenen kokoonpano ei ole ollut ratkaisusta yksimielinen. Tällainen siirto ei ole käräjäoikeudessa mahdollinen, koska pääkäsittely tulisi toimittaa silloin uudestaan.

Tavoiteltava periaate on, että monijäsenisissä kokoonpanoissa jäsenten määrän on oltava pariton luku. Tämä takaa parhaiten sen, että tuomioistuimen ratkaisuksi tulee jäsenten enemmistön mielipide. Kahden jäsenen kokoonpano on tässä suhteessa erityisen ongelmallinen. Kahden jäsenen kokoonpanossa äänten mennessä tasan rikosasiassa voittaa aina se mielipide, joka on vastaajalle edullisempi. Sen sijaan muissa kysymyksissä voittaa puheenjohtajan mielipide. Näin ollen esimerkiksi riita-asioissa ratkaisu muodostuisi aina puheenjohtajan mielipiteen mukaisesti. Kahden jäsenen kokoonpanossa ei näin ollen pääse syntymään aitoa äänestystilannetta. Tällä on varmasti vaikutusta päätösneuvotteluihin ja ylipäätensä siihen, miten jäsenet mielipiteensä muodostavat. Kaikkiaan nämä kaksijäsenisen kokoonpanon päätöksentekoon liittyvät seikat ovat niin merkittäviä, että kahden jäsenen kokoonpanoa ei edellä mainituista päätöksentekoon liittyvistä seikoista johtuen tulisi mahdollistaa.

Todettakoon tässä yhteydessä, että tuomioistuimissa käsiteltävien rikosasioiden määrät ovat olleet viime aikoina laskussa. Käräjäoikeuksissa ei ole ruuhkaa. Myös viimeaikaisilla sakkomenettelyn muutoksilla ja ajokiellon määräämisen siirtämisellä poliisille sakkomenettelyn soveltamisalaa on laajennettu siten, että tuomioistuimiin tulevien asioiden määrä vähentyy tätäkin kautta. Nyt olisi siten todellinen mahdollisuus keskittyä siihen, että käsittelyn painopiste saataisiin käräjäoikeuksiin. Kokonaisuuden kannalta olennaista olisi, että käräjäoikeuksien ratkaisut olisivat laadukkaita, jolloin myös hovioikeuden jatkokäsittelylupajärjestelmä toimisi toivotulla tavalla ja asioiden käsittely kokonaisuutena hoituisi oikeusturvan kannalta optimaalisesti ja kustannuksiltaan tehokkaasti. Painopisteen siirtämisestä käräjäoikeuksiin lakivaliokunta on esimerkiksi hovioikeuden jatkokäsittelyluvan laajentamista koskevassa mietinnössään (LaVM 24/2014 vp) todennut seuraavasti:

Jatkokäsittelylupajärjestelmän laajentaminen ehdotetulla tavalla toteuttaa lainkäyttöjärjestelmän painopisteen keskittämistä käräjäoikeuksiin. Tämä on yleisesti hyväksyttyjen lähtökohtien ja tavoitteiden mukaista. Muutoksen myötä

käräjäoikeusprosessin merkitys entisestään kasvaa, mikä asettaa aiempaa suurempia vaatimuksia käräjäoikeusprosessin laadulle ja tuomion perusteluille. Tämän vuoksi on välttämätöntä huolehtia käräjäoikeuksien toimintaedellytyksistä ja -kyvystä, jotta ne voivat muun muassa nykyistä useammin käyttää vahvennettuja tai kolmen tuomarin kokoonpanoja. Lakivaliokunta painottaakin, että uudistuksen mahdollisesti tuomia säästöjä tulee kohdentaa myös käräjäoikeuksien voimavarojen vahvistamiseen. Tämän lisäksi tulee panostaa käräjätuomarien koulutukseen ja käräjäoikeuksien toimintatapojen kehittämiseen.

Yhden jäsenen toimivallan laajentaminen ei ole omiaan siirtämään painopistettä käräjäoikeuksiin. Yhden jäsenen toimivallan laajentamista perustellaan kustannussäästöillä. Esityksen (s. 24) mukaan muutos käräjäoikeudessa tosiasialla käsiteltyjen rikosten perusteella arvioituna lisäisi yhden tuomarin toimivaltaa vuodessa 1.400 asialla. Säästöjä on arvioitu kertyvän vuodessa 0,4 – 0,6 miljoonaa euroa ja säästöt perustuvat yksinomaan lautamiesten kustannusten säästymiseen. Kustannussäästöjen laskelmat vaikuttavat pinnallisilta ja ylimalkaisilta. Kokoonpanojen muutoksiin sisältyy vaikeasti mitattavia arvioita työnsäästöstä ja työn kohdentamisesta. Kaikessa tuomioistuinten työn arvioinnissa lähtökohtana tulisi olla, että mitä vaikutuksia jonkin oikeusasteen muutoksilla on mahdollisesti seuraavien oikeusasteiden työhön. Esimerkiksi käräjäoikeuden kokoonpanoa koskevilla muutoksilla voi olla suoria tai välillisiä vaikutuksia hovioikeuden työhön. Jos yhden tuomarin toimivallan lisääminen johtaa muutoksenhaun lisääntymiseen, käräjäoikeudessa lasketut laskennalliset säästöt on menetetty hovioikeudessa lisääntyneenä työnä. Käräjäoikeudessa saadut säästöt voivat tosiasialla olla näennäisiä, jos asianosaisten muutoksenhakualttius lisääntyy sen vuoksi, että yhden tuomarin ratkaisuun ei luoteta vakavissa rikosasioissa. Muutos voi johtaa myös siihen, että hovioikeus joutuu entistä useammin myöntämään jatkokäsittelyluvan yhden tuomarin ratkaisemassa asiassa. Tällöinkin käräjäoikeudessa saavutetut vähäiset säästöt on menetetty muutoksenhakuasteen lisääntyneinä kuluina. Yhteenvetona on todettava, että ehdotetut muutokset kokoonpanoihin saavat aikaan korkeintaan hyvin rajallisia säästöjä eivätkä juurikaan paranna mahdollisuuksia kohdentaa työpanosta vaativimpiin asioihin.

Yksittäisten rikostyyppien osalta on todettava, että erityisesti seksuaalirikoksissa monijäseninen kokoonpano on perusteltu myös siksi, että kokoonpanossa voi olla sekä miespuolisia että naispuolisia tuomareita. Tämä on omiaan lisäämään asianosaisten luottamusta tuomioistuimen toimintaan. Todetakoon, että hovioikeuden työjärjestyksen 40 §:ssä on hovioikeutta koskien tästä nimenomainen seuraavan sisältöinen määräys:

Kokoonpanossa on mahdollisuuksien mukaan oltava vähintään yksi miespuolinen ja yksi naispuolinen jäsen, kun asia koskee lapsen huoltoa tai elatusta taikka rikoslain 20 luvussa tarkoitettua rikosta taikka kun asian laatu tai luonne sitä muutoin edellyttää.

Käräjäoikeutta koskevilla ehdotuksilla on myös vaikutus lautamiesjärjestelmään. Vuoden 2009 alusta lautamiesjärjestelmän käyttö rajattiin törkeimpiin rikoksiin. Vuonna 2014 lautamieskokoonpanoja kevennettiin. Lautamiesjärjestelmän supistaminen entisestään edellyttäisi yhteiskuntapoliittista keskustelua siitä, tarvitaanko Suomessa maallikkotuomarijärjestelmää tai mihin suuntaan sitä pitäisi kehittää. Tällaista pohdintaa esitys ei sisällä.

Johtopäätöksenä edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että yhden tuomarin toimivallan lisäämisen tueksi ei ole esitetty riittäviä perusteita.

Korkeimman oikeuden kokoonpanot. Perustuslain 100 §:n mukaan ylimpien tuomioistuinten kokoonpano on viisi jäsentä, jollei laissa ole toisin säädetty. Pääsääntö viisijäsenyydestä on kirjattu perustuslakiin, joten tätä pienemmän kokoonpanon säätämiselle täytyy olla vahvat perusteet.

Esityksen mukaan korkein oikeus voisi ratkaista kolmijäsenisessä kokoonpanossa valituksen asiassa, jossa hovioikeus on evännyt jatkokäsittelyluvan. Esityksen perusteluissa (s. 35) on todettu, että asia voitaisiin käsitellä kolmen tuomarin kokoonpanossa, kun kysymys on selvien soveltamisvirheiden oikaisusta. Jatkokäsittelylupajärjestelmä on ollut voimassa jo useita vuosia ja sitä koskevat tulkinnat ovat vakiintuneet. On oletettavaa, että esityksen perusteluissa mainittuja ”selviä soveltamisvirheitä” ei esiinny nykyisin kovin useasti. Kolmen jäsenen käytön tueksi esitetyt perustelut eivät ole vakuuttavat.

Oikeusastejärjestys rakentuu yleensä sille ajatukselle, että asian käsittelyyn ylemmässä asteessa osallistuu enemmän jäseniä kuin alemmassa tuomioistuimessa. Hovioikeuden kolmen jäsenen kokoonpanossa tehty lopullinen jatkokäsittelyluvan epäävä ratkaisu voidaan kumota vain monilukuisemmassa eli vähintään viiden jäsenen kokoonpanossa tehdyllä ratkaisulla. Tämä vahvistaa myös korkeimman oikeuden ratkaisujen legitimitettiä sekä vaikuttavuutta. Tältä osin esitettyä muutosta korkeimman oikeuden kokoonpanon keventämiseen ei ole pidettävä perusteltuna.

Henkilökohtaista läsnäoloa ja videokuulemistä koskevat uudistukset

Esityksen mukaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 8 luvun 3 §:n sääntelyä muutetaan siten, että vastaajan tulee olla läsnä pääkäsittelyssä itse tai asiamiehen edustamana. Vankeusrangaistukseen tuomitseminen ei siten jatkossa ehdottomasti edellytä sitä, että vastaajaa kuultaisiin pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti. Tuomioistuin voi aina harkintansa mukaan määrätä vastaajan henkilökohtaisesti pääkäsittelyyn. Lisäksi alle 18-vuotiaan vastaajan tulee olla henkilökohtaisesti läsnä, jos hänet tuomitaan vankeusrangaistukseen.

Alle 18-vuotiaan vastaajan kohdalla ehdotettu sääntely lähtee siitä, että ratkaisevaa on vastaajan ikä oikeudenkäynnin aikana. Kuitenkin aineellisen rikosoikeuden säännöksissä ratkaisevaa on se, onko rikos tehty alle 18-vuotiaana. Esimerkiksi alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta voidaan tuomita ehdoton vankeus vain poikkeuksellisesti (Rikoslaki 6 luku 9 § 2 momentti). Perustellumpana voitaisiin pitää sitä, että läsnäolovelvollisuus oikeudenkäynnissä säänneltäisiin sen perusteella, onko rikos tehty alle 18-vuotiaana eikä ratkaisevaa olisi oikeudenkäynnin aikainen ikä.

Muutoin vastaajan läsnäolovelvollisuutta lieventäviä muutoksia on pidettävä perusteltuina. Muutos antaa tuomioistuimelle mahdollisuuden harkita tarkoituksenmukaisen käsittelytavan kulloisessakin asiassa. Hovioikeuden pääkäsittelyn näkökulmasta muutos tarkoittaa sitä, että tilanteessa, jossa syyte on käräjäoikeudessa hylätty ja syyttäjä vaatii hovioikeudessa syytteen hyväksymistä ja vankeusrangaistusta, vastaajaa ei tarvitse välttämättä kutsua henkilökohtaisesti pääkäsittelyyn. Asiamiehen edustus riittää ja kutsua pääkäsittelyyn ei myöskään tarvitse antaa henkilökohtaisesti tiedoksi vastaajalle, vaan asiamiehen kautta tapahtuva kutsun tiedoksianto on riittävä (oikeudenkäymiskaari 26 luku 28 §). Muutos keventää siten menettelyä myös hovioikeudessa ja jättää hovioikeudelle tarvittavaa harkintavaltaa tarkoituksenmukaisen oikeudenkäynnin aikaansaamiseksi.

Esitetyt mahdollisuudet osallistua videoyhteyden välityksellä oikeudenkäyntiin (oikeudenkäymiskaari 12 luku 8 § ja laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 8 luku 13 §) selkeyttävät lainsäädäntöä ja uudistus on tältä osin tarpeellinen.

Valitusasian käsittelyn jatkaminen hovioikeudessa

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöön perustuneen korkeimman oikeuden ratkaisun KKO 2015:14 jälkeen valittajana olevaa rikosasian vastaajaa ei ole voitu

kutsua hovioikeuden pääkäsittelyyn henkilökohtaisesti uhalla, että valitus jää sille. Nyt sääntelyä esitetään muutettavaksi vallitsevaa käytäntöä vastaavaksi. Muutos on välttämätön ja poistaa ristiriidan perustuslain kanssa.

Tässä yhteydessä on syytä todeta, että esitetty sääntely ei poista kaikkia niitä ongelmia, joita rikosasian vastaajan henkilökohtaiseen poissaoloon liittyy. Tavanomaisesti vastaaja ja avustaja eivät ole nimenomaisesti sopineet siitä, että vastaaja jää pois hovioikeuden pääkäsittelystä ja että vastaaja tulee pääkäsittelyyn yksin asiamiehen edustamana. Yleensä tilanne on se, että avustaja on yllättynyt päämiehensä poissaolosta tai avustaja ei ole saanut ennen pääkäsittelyä mitään yhteyttä päämieheensä. Tällöin avustaja yleensä ilmoittaa pitävänsä vastaajan henkilökohtaista kuulemistä tärkeänä eikä luovu kuulemisesta. Pääkäsittely joudutaan peruuttamaan tai muun todistelun vastaanottamisen jälkeen lykkäämään vastaajan kuulemistä varten.

Esitetyn oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 20 §:n muutoksen nojalla hovioikeus voisi ratkaista asian, jos henkilökohtaisesti kutsuttu vastaaja on lähettänyt sijaansa asiamiehen. Edellä todetuista tavoin yleensä vastaajan ei voida katsoa lähettäneen sijaansa asiamiestä, kun tällaisesta ei ole vastaajan ja avustajan välillä mitään keskusteltu etukäteen. Hovioikeuden prosessi tehostuisi vastaajan oikeusturvaa heikentämättä, jos sääntelyä täsmennettäisiin siten, että asia voitaisiin ratkaista myös tilanteissa, jossa vastaajan henkilökohtaisen poissaolon voidaan olettaa johtuneen muusta kuin laillisesta esteestä eli käytännössä hänen omasta ratkaisustaan jäädä pois pääkäsittelystä. Tarkennus tulisi tehdä oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 18 ja 20 §:iin.

Muut muutosesitykset

Esityksen mukaan ehdottomista lykkäysajoista (oikeudenkäymiskaari 5 luku 6 § ja laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 6 luku 11 §) luovuttaisiin ja uuden pääkäsittelyn järjestäminen jutun ollessa lykättynä yli 30 päivää jäisi tuomioistuimen harkintaan. Näin on jouduttu menettelemään laajoissa asioissa jo nykyisenkin lainsäädännön voimassa ollessa. Esitys ehdottomasta lykkäysajasta luopumisesta on siten tarpeellinen.

Päiväsakon rahamäärää koskevat ylimääräiset muutoksenhakemukset käsiteltäisiin jatkossa siinä tuomioistuimessa, jonka tuomiota hakemus koskee (oikeudenkäymiskaari 31 luku 14 a §). Tämä muutos koskee ainoastaan ylimääräistä muutoksenhakua. Säännönmukaisen muutoksenhaun tilanteissa valitustuomioistuin voi tutkia valituksen päiväsakon rahamäärän osalta. Muutos on perusteltu, vaikka sen vaikutus oikeudenkäyntien keventymiseen on marginaalinen.

Esitutkintalakiin esitettyä paikallapysymisvelvollisuutta on pidettävä tarpeellisenä ja oikein käytettynä tehostaa viranomaisten toimintaa merkittävästi.

Hovioikeudenneuvos
Osaston johtaja

Timo Ojala